

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve

Egész évre 6 ft — kr
Fél évre 3 ft — kr
Negyedévre 1 ft 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papírnar-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova egy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A zempléni átirat.

(L I.) Alsófehér vármegye múlt hó 30-ikán megtartott törvényhatósági közgyűlése tárgyalta Zemplén vármegye átiratát. Ezen átirat sürgetően kéri a magyar kormányt, hogy a Felső-Magyarországon körül-belől 200 ezernyi számban élő görög katolikus vallású magyarok részére külön püspökség felállításáról és magyar nyelvű rítus behozataláról gondoskodjék.

Ezen kérdés előzményei csak a közelmúltban történtek meg; tehát olvasó közönségünk előtt is bizonyára sokkal ismeretesebbek, mint hogy részletes ismételésekre szükség volna. Röviden összefoglalva: a római kuria nem hagyta jóvá, jobban mondva megtiltotta ezen gör. kath. vallású magyaroknak, hogy magyar nyelven, tehát nemzeti nyelvükön írt szertartásos könyveket használjanak az istentiszteletben. Ebben a tilomban teljesen önkényesen és következetlenül járt el a római kuria, mert hiszen a keleti rítusnak éppen az az egyik lényeges tulajdonsága, hogy nemzeti nyelven dicséri az Istent. És értelmetlenül járt el akkor, mikor az olá-

hoknak megengedvén, hogy az eredeti szláv nyelvű keleti rítustól eltérően, saját nemzeti nyelvüket használhassák, amint hogy használják szerte nálunk is: nekünk, magyaroknak, itthon, a mi otthonunkban, megtiltja, hogy a mi nemzeti nyelvünket vigyük be az istentiszteletbe.

Ezen furesaság gyógyítását kéri az állam-kormánytól a zempléni átirat. Tehát egy szóval sem avatkozik egyik hazai nemzetiségünk ügyeibe sem; legkevésbé sem lép azon féltve őrzött területre, melyen a felekezet és anyanyelv védelmének örve alatt a nagy magyar nemzetestől elzárkóznak. Csak azt kéri a magyar állam-kormánytól, hogy Magyarországon, a magyar emberek vallásos gyülekezetének is legyen meg az a joga, hogy nemzeti nyelvén, saját hatóságának vezetése alatt intézhessen vallásos életét, mint ahogyan oláh hazánkfiái intézhetik. Csak egy abszurdumot akar megszüntetni, semmi egyebet.

Ezen átirat vármegyénk törvényhatóságának tudomásul-vételre volt ajánva. Tehát még nem is részesült akkora

méltánylásban, pártolásban és akcióban, amilyet az ügy halaszthatatlan fontossága megkíván. S mégis mi történt? Oláh nemzetiségű közgyűlési tagok heves támadás után még csak tudomásul venni sem akarták ezt az átiratot; hanem a benne foglalt hazafias és mindenestre a vallásos élet fellendítésére is szolgáló intencziót a napirendről való levétel formájában akarták visszautasítani.

Ugyanazon közgyűlési tagok voltak ezek, akik a saját anyanyelvük jogaiba nemesak mindig és minden aron, hanem sokszor indokolatlanul, a végtelékig, csupa tüntetésből is ragaszkodnak; akik ezt a ragaszkodást és tüntetést gyakran kiméletlen, de mindig elfogult szenvedélyességgel viszik a magyar állam hivatalos nyelvének ignorálásáig.

Ez a fellépés részükről nem is védelem volt; mert hiszen őket s felekezeti érdekeiket ez az átirat egy szóval sem érinti. Ez a fellépés a legvakmerőbb támadás volt, amelynek más motivuma nem lehetett, mint az államalkotó magyar fajt legtermészetesebb jogai és kötelességei teljesítésében, létfeltételei meg-

TÁRCSA.

Az ételekről.*

Gyakorlati szakácskönyv. Az egyszerű, egészséges és ma divatos főzés mód ismertetése. Írta: gróf Festetics Andorné. Ára kötvé 1 forint. Kiadta az Athenaeum irod. és nyomdai r. társulat.

Kedves Kiss, lassan, az szép magától, hogy nem ragaszkodik a rideg kaszt-főfogashoz s megírt engem az irodalomban, sőt az Irodalomban is, mert ime, könyvet küldött hozzám, hogy megbíráljam. Igaz, ez a könyv szakácskönyv, s ebben, lehet, van egy kis maliczia is, hogy: kedves Emma, főzzön inkább, ne írjon. De, tudja, a malicziához, mint a szerelemhez, mindig kétféle kell: egy, aki mondja, s egy, aki magára veszi. Én nem veszem magamra, mert ha maguk úgy tudnának írni, mint ahogy én főzök, szebb idők derülnek a magyar irodalomra s a halás utódok könnybe vesző ámulattal tekintenének vissza a maguk mai idejébe.

Ha most a maguk metódusát követném, az idők végéig nem tudná meg az olvasó, micsoda könyvről van itt szó, ki írta és mi foglaltatik benne; hanem először is értekezést írnék: mi a főzés általában s mi volt a főzés a régi görögöknél; aztán megírnám, micsoda a szerepe a szakácskönyveknek a magyar irodalomban; majd átírnék a

magam személyére s tudatnám az érdeklődő világgal, hogy és mint vagyok, s van-e kedvem az íráshoz, nincse; s végül bebizonyítanám, hogy szakácskönyvek megbírálásánál nagyon alárendelt az a szempont, vajjon jó ételeknek jó receptjeit adják-e; a fő az, nem multa-e még egyáltalán divatját az evés, s az új szakácskönyv írója ott folytatja-e, ahol a klasszikus Rézi néni elhagyta? Aminek megvolna az a jó oldala, hogy rendkívül mélyseges és alapos cikket írnek, a nélkül, hogy a szóban forgó könyvbe csak bele is kellett volna nézmem.

Ugy látszik, nem születtem kritikusként, mert én a Festetics-Pejacevich grófnének az Athenaeumnál megjelent forintos „Szakácskönyvét” nemesak hogy elolvastam, de hogy úgy mondjam, meg is főztem. Mondhatom, nem bántam meg. Az egyetlen kifogásom ez ellen az egyszerűen, erőteljesen s öntudatosan megírt könyv ellen legfeljebb az volna, hogy a tudós szerző egy kicsit türelmetlen a tudatlanság iránt; csak tanulni lehet a könyvből, de nem megtanulni; a hozzáértő gyarapodott tudással, tisztult izléssel és megállapodott rendszerrel teszi le, de a hiányos készütség előtt het pecsetes könyv marad.

De viszont távol áll a grófnétől minden doktrinairség és minden egyoldalúság. Par excellence praktikus. Mint azok a finom érzékű viveurök, akik egy régi kultúra leg-

felsőbb rétegének becses virágai, mindenből kiszedi a jót s mindenben elkerüli a rosszat. S ebben is áll az élet művészete: megszépíteni az indulatokat, amelyek alapjában nemtelenek; s művészivé tenni az élet nyilvánulásait, amelyek alapjában prózaiak. Így valik az asztalosságból iparművészet, a mosdásból római fürdő, a szerezlemből líra s a táplálkozásból evés. A táplálkozás funkció, az evés művészet, s a kannibáltól Vatelig nem kisebb a távolság, mint a majom embertől Michel Angeloig.

Eppen ezért nagyon meg tudom vetni azokat a barbárokat, akik az evést afféle szükséges rossznak tekintik, s az ételüket úgy habzsolják le, mint a fenevadak. Az evés csakugy izlés dolga, mint a zene vagy a képmás, s én képzelhetek nagy tudóst, nagy hadvezért, nagy kereskedőt, aki nem ért az ételhez, de nagy művészt nem. Mentül művészebb ember valaki, annál finomabb és sokoldalubb az izlése, s ezért annál fogékonyabb az ételek művészete iránt. S érdekes, hogy a férfiak, csakugy mint a művészetekből, az evésből is ki akarták szorítani a nőket. Az én nagyanyám idejében a nőnek nem illett ennie; a nádszál vékonyágura préselt szegény kisasszonykáknak csak piszkálgatniok volt szabad az ételekben, s a népben s a szegény polgárságban a nők ma is csak lopva esznek s a jobb falatokat a teremtés urainak rezerválják; a

* „A Hét” f. é. 13. számából.

valósításában — amennyiben rajtuk áll — ellenséges indulattal akadályozni.

És a szenvedély nem engedte észrevenniök azt az ellenmondást, amelybe kerültek. Egyik szónokuk azon természetesen előkészített felvonulás-közben, melyet a kultuszminister leirata tárgyában elkövettek. Kazinczy Ferencz szavaira hivatkozott, melyek a faji jellemvonásokhoz és anyanyelvhez való ragaszkodást jelölik meg az életképesség feltételül. Hát, kérem, ezt az axiómát az érdemes író nem csak oláh nemzetiségű és nyelvű testvéreinkre, hanem talán arra a magyar fajra is értette, mely ezt az államot megalkotta, annak nevet és történetet adott s mely első sorban van hivatva azt fenn is tartani.

Tehát ezen vitában a felekezeti érdeke csak üres jelszó volt. A valóság az az ellenséges indulat, melylyel a magyar állam erősödésének jeleit kísérik. Szomorú dolog, hogy ily indokolatlan és elfogult nézetek ellen is kell küzdenünk. Csak az vigasztal bennünket, hogy az ilyen kicsinyes tüntetésekkel nemzetek életének szükségszerű fejlődését akadályozni nem lehet. Csak az vigasztal bennünket, hogy az ilyen előadások az önzetien, elfogulatlan politikusok és igazán jó hazafiak körében, kik a „haza“ szóval kötelességet is akarnak kifejezni, nem csak kétfelé fordítható köpenyeg: mind kevesebb és kevesebb tapsolóra találnak. S az a remény vigasztal bennünket, hogy a politikai érettségnek s olyan erkölcsi érzületnek fejlődésével, mely az igazságérzetet és kötelességérzetet tekinti a

tettek helyes irányadóinak, az ilyen tüntetések mindinkább ártatlan vaktöltéseként fognak elhangzani.

Sz. 4227—1897. Alsófehér vármegye alispánjától. Tisztviselő-lak Pöstyén fűrdőn! Az alulírott fűrdőigazgatóság egyik lakoházát rendkívül mérsékelt áru penzionátussá rendezte be, amely kisebb javadalmasú hivatalnokok s tanítók befogadására szolgál. A lakház 17 két ágyra berendezett lakszobából és teljes étkező-helyiségekből áll. A szobák mindegyikében a személy- és napenkénti penzió-árak kifüggesztvék; a napi árak személyenként: egy szobában két ágy igénybe vétele mellett 2.10—3 frt-ig, egy szobában egy ágy igénybe vétele mellett 2.70—4 frt 25 kr-ig között változnak, beleértve lakást kiszolgálattal, reggeli (kávé, tea, csokoládé vagy cacao), ebéd (leves, hus körzettel, tészta vagy pecsenye), vacsora (egy sült), fűrdő, I. oszt. kád- vagy medence-, esetleg egy iszap-tagfűrdő a fűrdőházban. A penzió kivül a vendégnek felmerülhető költségei: italok (mérsékelt áron), gyógy- és zenedij, mely a fűrdőbiztosi irodában fizetetik (II. osztály 7 frt, III. oszt. 4.20, IV. oszt. 1 frt 20 kr.); néptanítók felmentvék; fűrdőruha (rendesen 1 pokróc, 1 lepedő, 1 fűrdőing), melyet azon esetre, ha ezt a vendég magával nem hozza, a fűrdőigazgatóság napi 15 kron állít rendelkezésre, orvosi gyógykezelés, mely több fűrdő-orvos ur szíves ígéréteiből igen jutányos leend, kettős fűrdők, melyek különös esetekben rendeltetnek, s melyeknél a második fűrdő a rendes díjszabás helyett 25% engedménnyel számíttatik. Bejelentések a teljes cím megjelölése mellett a fűrdőigazgatósághoz kéretnek, amely az előjegyzéseket fogantositja. Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál a Pöstyén Fűrdői Főberlet (Fűrdő-igazgatóság).

Az erős párt.

Az appropriációs vitának rendesen a kormány iránt való bizalomnyilvánítás a jellege és ezért szokásos, hogy a kabinet feje e vita folyamán megczáfolja azokat az érveket, melyekkel az ellenzék bizalmatlanságát iparkodik indokolni. Ezt a feladatot báró Bánffy miniszterelnök az appropriációs vita végén nagy ügyességgel végezte, amennyiben a komoly érveket két részre lehet tudással és óriási fölennyel megczáfolta és az ellenzéki frázis-cseplők jelentéktelenebb kifogásai ellen maró gunnyal írtó háborút vezetett.

A legkomolyabb és legkiválóbb napikérdéseket tárgyalva, a miniszterelnök erős és felülmulhatlan bizonyítását két részre lehet osztani, melyeknek mindegyike különös fontossággal bír és a politikai világra nézve szinte irányadó jelentőségű. Az összeférhetlenségi törvényre vonatkozólag kijelentette a miniszterelnök, hogy az abban foglalt rendelkezések felügyelete és teljesítése végett a kormánynak nincs külön kiküldetéséről gondoskodva. A törvénynek nincs végrehajtási záradéka, miből az következik, hogy annak megtartása felett örködni minden képviselő, sőt a magyar állam minden polgára hivatva van. A törvény végrehajtása, alkalmazása és magyarázata egy bizottságra van bízva, mely felelősséget bíróságot képez és eljárását nem kritizálni, sem befolyásolni nem szabad. Ez a bizottság, melyre az összeférhetlenségi törvény bízva van, határozatait már összeállításánál fogva sem hozza párt szempontból, hanem egy bíró magas piederstáljáról, akinek ítéletét sem ócsárolni, sem kisebbiteni nem szabad.

Az Ausztriával való kiegyezési tárgyalásokra nézve báró Bánffy miniszterelnöktől oly nyilatkozatokat hallottunk, melyek minden magyar emberben a magyar érdekek öntudatos, erős és erélyes képviselése létezésének tudatát kell hogy felebresszék. Szemére vetették a magyar kormánynak, hogy Ausztriában egy, számtalan pártra

hus csak a férfinak való, az asszony krumpliból meg kávéból él. Ez a világtörténelmi gazság most vérszegény és elhűlyült szegény teremtésekben boszulódik meg, akik igazán nem alkalmasak sem az életre, sem a tudományra, sem a mesterségekre. Csak az izlésnek olyan hóbortos meglágyulása idejében, mint amilyen a rococo-idő volt, csak akkor imponálhatott az a Saint-Germain gróf, aki el tudta hitetni az emberekkel, hogy ő sohasem eszik — s csak az olyan beteg és meghasonlott lélek, mint Byron, csak az tudta kínos érzéssel nézni, ha egy szép asszony evett. Ez már mysticizmus az izlésben, mint ahogy az askézis mysticizmus a hitben; örült az, aki az Isten nevében a szerelemtől tartózkodik s a szépség nevében az ételtől. A derék Martinus Luther vidáman megházasodott, s a minden korok legnagyobb művésze, a nagy Goethe, pompás kis ebédeket evett a szép Steinnéval az ő kis kerti pavillonjukban. Ilyenek a férfiak! Nekünk köszönhetik az életet, s kisorítanak belőle; velünk főzetnek s évszázadokon át nem illett ennünk. Szerencsére tudtunk magunkon segíteni — minden tekintetben.

Mondom, a Festetich grófnő szakácskönyve eklektikus; ott veszi a jót, ahol találja, s mint az igaz művészeket, őt sem korlátozza a chauvinség. Mert a magyar konyha nagyon

izletes, de nagyon nehéz; a zsír és a fűszerek sokasága teszi azzá, s e téren a chauvinség bizonyos Karlsbad, amint hogy Karlsbad tele is van magyarokkal és lengyel zsidókkal, mert övék a világ két legnehezebb konyhája. Borzadva olvastam, mit ettek maguk a Pósa-asztal Jókai-vacsoráján, s éppen vacsorára! 1. Bablevest disznókörmivel: vagyis a bab liszt-anyagán kivül fát, zsírt, hagymát, porczogós csontot, bőrt és maró dolgokat. 2. Malacz-pörköltet: vagyis megint porczogós csontot, bőrt, zsírt és maró olajokat. 3. Kacsapecsenyet pörkölt káposztával, vagyis a legnehezebb madarat, a legnehezebb főzellekkel... Nem folytatom; egy ilyen vacsora-porzióban nincs két gramm emészthető tápláló anyag, s maguk az ilyen vacsora végén még csak gyümölcsöt sem ettek. Hisz akkor mindjárt vasgombócokat ehettek volna keneső mártásban! Micsoda irodalom!

Hogy éppen itt tartok: megront a maguk társasága én is hazatérni kezdek lenni. Tudniillik nem tudok pesti korezmában enni, sok nagy okon kívül két fő ok miatt, s ha színház után ráfanyalodunk, másnap nagyon szomorú vagyok. A két ok közül az elsőt félve említem, mert megint okot adok az én bájos Margit kollégámnak, hogy engem ††† izraelita hitvallásnak sejtsem. Ez az első ok a sertés-zsír, amely előttem még a

faggyunál is gyűlöletesebb. Talán paralizálja a rossz hatást az én második antipátiám: a vöröshagyma ellen való, amely eledel pedig hogy már az ó-korban is zsidó étel volt, annak bizonyosságul csak a Chufu-piramisra hivatkozom, melynek a munkásai nem kevesebb, mint 1600 ezüst talentom ára retket, hagymát és foghagymát fogyasztottak el, és izraeliták voltak. Ez különben olyan fajta chauvinség volt tőlük, mint mikor a mai zsidó Rákóczi magyarosította a nevet; a hagyma tudniillik az egyiptomiak nemzeti eledele volt, amint hogy az afrikánus európaiak, a déli olaszok s a spanyolok ma is nagy hagyma-fogyasztók. De az egyiptomi hagyma más, mint a mienk; édes és szelid ízű, úgy, hogy főzelleknek is alkalmas, míg a mienk maró, s míg nyersen még némiképpen élvezhető, főtten vagy éppen megpörkölve egyszerűen utálatos. Már most éppen az a magyar konyha művésze, hogy mindezeket az ingredienciákat, a húst, a zsírt, a hagymát s a paprikát, úgy főzi egybe, hogy egyik sem látszik s egyik sem érzik külön, hanem az egész egy szép, aranypirosas, egyforma ízű massa. De erre a fokra csak a legnagyobb művészet tud emelkedni, s amint az ételből kiérzik a sertés-zsír vagy a vereshagyma ize, hát az valami borzasztó. Legalább az én számomra, aki pedig egyformán szeretem az olajos olasz

és töredékre szétdarabolt birodalmi gyűlésült össze, amely számtalan eltérő politikai irányai dacára egyetért és erősen összetart, ahol a kiegyezés alkalmával Ausztria érdekeinek előmozdításáról és védelméről van szó és e számtalan frakció csak egy irányban halad közös uton, ahol t. i. a kvótakerdesben felebb emelt osztrák érdekről van szó.

Erre a szemrehányásra báró Bánffy miniszterelnök oly módon megfelelt, melyet szinte lesújtó és megsemmisítő hatás kísért az ellenzékre nézve. A kiegyezésnek Ausztriával Magyarország érdekében létre kell jönnie és ez a magyar érdek minden irányban meg fog védelmezni. Az egyik fél gyengítése okvetlen a másik hanyatlását vonja maga után és ezért a kölcsönös lojalitásnak és méltánvosságnak kell az egyedüli irányadónak lenni a szerződés koncepciójánál. Az osztrák birodalmi gyűlés a maga széthasítottágában és szétdaraboltágában is ezt az irányt képviseli és nem kicsinylendő módon támogatja az odavaló kormányt. Ez egyértelmű eljárás mellett az osztrák birodalmi gyűlés koczkás jellege nem tesz sokat. Itt Magyarországon azonban egy nagy, erős és egységes pártra van szükség, mert ez hivatva lesz a jelentős teljes kiegyezésnél két arcvonalban küzdeni. Egyik feladata lesz a magyar ellenzékkel végig harcolni a mindenestre heves harcot a kiegyezés megkötése végett, a másik, még nehezebb és nagyobb kötelessége Magyarország érdekeit Ausztriával szemben védeni és a legjobban megóvni.

Ezért bir Magyarországra nézve a legnagyobb fontossággal, hogy ez a küzdelem egy nagy, tömör és egységes párt részére van fenntartva, amely párt mind a két irányban meg tudja őtalmazni a reábizott érdekeket. A pártnak szilárd politikai meggyőződése van és élvezzi a nemzet tántoríthatlan bizalmát, amelynek tökéletesen megfelel és csak ez, valamint az ellenzéknek saját tartalom nélkülisége, képtelensége

konyhát, a vajás francziát s a libazsiros zsidót, amelyet különben szinten a vörshagyma tesz élvezhetetlenné. S micsoda vettek ez! Sehol a világon példái a főzeteket olyan izletesen és változatosan nem csinálják, mint nálunk; ezt a mi angol és francia vendégeink öszinte hódolattal ismerik el. De jaj, az a sok rántás, jaj az a vörshagyma, jaj az a kiördítő zsír, amely közébe elfogja az ember lélekzetét — és milderre vagy általában nincs szükség, mint a vörshagymára, vagy csak egészen kis mennyiségben, mint a rántásra. De hogy ajálják, még ha a magyar gyomor be is venné, vaját a zsír helyett, mikor alig van vajunk nekünk marhatenyésztő népnek, melynek a pásztoraí olyan remek sajtokat csinálnak. Mert az a pincezeiú vaj, amit vidéken kap az ember, főzésre nem való, holott éppen a mi gazdasszonyaink valami csudálatos rövidlátással az avas vaját is megolvastják, főzővajnak nevezik s azt hiszik, hogy az a süteményből ki nem érzik. De hogy is nem érzik — inkább utálatos. Itt Pesten pedig nagyban viragzik a margarin, tea-vaj neven, holott az ember mindjárt közvetlenül faggyúval főzhet; így olcsóbb.

Még egy művészdolgot becsülök nagyra az új szakácskönyv irodájában: mint ahogy az igazi művész első sorban anyagi függetlenséget követel magának, ő is nyíltan meg-

fontos küzdelemre jutatta ki az ellenzékét összetörve a választási urnából.

Báró Bánffy miniszterelnöknek ez egyik legjobb napja volt, — így fejezi be tudósítását a „P. Corr.“ — és a kormánypárt spontán tetszése jóval értékesebbé és fényesebbé tette a bizalmi szavazatot.

Alsófehér vármegye tavaszi közgyűlése.

Vármegyénk tavaszi rendes közgyűléséről mult számunkban megjelent tudósítás kiegészítése és folytatásaképp még a következőket jelenthetjük:

A vármegye közgyűlése a lótenyésztő bizottságba a lapunkban már jelzett bizottsági tagokon kívül beválasztotta még a következőket: Szász József főszolgabíró, Pogány Jánost, Vinczenti Miksát; így tehát a bizottság a következő tagokból áll: Elnök: Szalánczy Lőrincz, tagok: gr. Teleky Árvéd, Müller Mihály, Szász József, Vinczenti Miksa, Pogány János, br. Bánffy Kazimir, Dobolyi Zsigmond, Szalánczy Jenő.

A megejtett tisztviselői választások után elnöklő főispán a törvényben gyökerező jogánál fogva dr. Török Gábort, Abrudbánya r. t. város főorvosát, a város közegészségügye érdekében teljesített lelkiismeretes szolgálatai elismerésül, vármegyei tiszteletbeli főorvossá nevezte ki.

A kiegyezési tárgyalások ügyében kelt és a közgyűlés által elfogadott határozati javaslat, mely a törvényhozáshoz intézendő önálló felirat felterjesztését mondja ki, egész terjedelmében a következőképp hangzik:

„Határozati javaslat.

Az Ausztriával közös ügyek költségeinek fedezésére megállapítandó hozzájárulási arány kérdésében, szemben az Ausztria minden tényezői által egyértelműleg megindított azon törekvéssel, hogy Magyarország hozzájárulási aránya jelentékenyen és indokolatlanul emeltesse, miután lehetetlen szemelnyünk azon súlyos helyzet előtt, miszerint gazdasági életünk újabb jelenségei azt

mondja, hogy a szegénység s a rossz matéria nem fér meg a konyha művészetével. Ez szomorú, de nagyon igaz dolog, s mint ahogy Worth nem dolgozhat szegény embernek, a nagy szakács sem főzhet neki s nekem nem is az a demokráciám, hogy a szakácsművészet alacsonyodjon le a szegénységhez s az emberek mind rosszul egyenek, hanem hogy jöjjön idő, mikor minden ember egyformán jól eszik s az egész emberiség nem lesz más, mint hálás és szakértő amateur-publikuma ambiciózus szakácsművészeknek. Addig persze sok víz fog lefolyni a Dunán s csak utópia marad a grófnének az a nagyon is igaz és nagyon helyes megjegyzése, hogy nincs jó és igazi leves huslé nélkül; még az ugynevezett árva vagy rántott leveleket is huslével kell föleresztetni. Istenem! a mai világban épp azok esznek ilyeneket, akiknek huslevesre nem jut. Adja Isten, hogy a jobb idők mentül elébb bekövetkezzenek; hogy e mennyek országa meglegyen itt a földön, s a boldog utókor ugy tisztelje a grófné szép könyvét, mint evangéliomot, amely ime testté vált. E dicső prespektívával maradok a maga lángoló lelki barátjáné

Emma.

mutatják, hogy a Magyarországon a folyó évtized első feleiben megindult fejlődés hanyatló irányzatot vett, és az annak emléke az általános mezőgazdasági válság közt a nemzet részéről hozott rendkívül súlyos áldozatok az ország közteherviselési képességét oly arányban igénybe vették, hogy a lakosság termelő osztályai már létfontosságukban meg vannak támadva, s a közjövendelmek tovább nem emelhetése miatt kulturális és közgazdasági intézményeink még oly sokat kívánó fejlesztésében a feluton meg kell állanunk: Alsófehér vármegye közönsége hazafias kötelességének tartja kifejezést adni azon nézetének, hogy Magyarország a közös ügyek költségeiből való hozzájárulási arány megállapításánál indokolatlanul áldozatot nem hozhat és ezen kérdés méltányos és igazságos megoldásánál csak is a közgazdasági érdekek, a lakosság közteherviselési képessége lehet irányadó mind a két egyezkedő állam részéről. Miért is, megbizva a törvényhozás minden tényezőjének hazafiságában és bölcsességében, feliratilag felkéri a képviselőházat, hogy az összes kiegyezési tárgyalások közgazdasági eredményeire való tekintettel a kvóta megállapításában méltóztassék oly állást foglalni el, miszerint a megállapítandó arány az 1867. évi XII. t. cz. 19—21. §-a intézkedéseivel képest a két állam közteherviselési képességének igazságos aránykulcsát képezze.

Az ezen határozati javaslatot elfogadó közgyűlési végzés egyben azt is kimondja, miszerint a felterjesztendő felirat pártolással ezéltől az összes társ-törvényhatóságokkal is közöltesse.

A „Siculia“ részvénytársaság megalakulása.

Olvasóinkat bizonyára érdekelni fogja, hogy a „Siculia“ szabadszénsav-gyár részvénytársaság folyó hó 30-án d. u. 3 órakor Seps-i-Szent-Györgyön megalakult.

Tudunkkal a részvények egy nagy része itt Nagy-Enyeden és környékén talált elhelyezést; és épp ebből kifolyólag az alakuló közgyűlésen városunk is képviselve volt Kovács Gyula polgármester és Winkler Albert dr. által.

A társaság megalakulásáról a „Székely-Nemzet“ a következőket írja:

A „Siculia“ szabadszénsav-gyár részvénytársaság megalakult. Ez a hír kétségtelenül örömet fog kelteni nemcsak a részvényesek között, hanem azoknál is, akik egy kiválóan székelyföldi nagy iparvállalat életrevaló gondolatát már annak keletkezése óta nagy figyelemmel és élénk érdeklődéssel kísérték. S hogy az eszme hova-tovább szélesebb körökben tette meg hódításait, mutatja az is, hogy az ország legtávolibb részéből is jelentkeztek részvényesek s a 100 ezer forintba megállapított alaptőkét a kitűzött határidőig tuljegyezték mintegy 25 ezer forinttal. Az alakuló közgyűlés f. hó 30-án 3 órakor volt Seps-i-Szent-Györgyön, a „Háromszéki takarékpénztár“ helyiségében Potsa József v. b. t. t. főispán elnöke alatt. M. Seethal Ferencz elnöke alatt Kovács Gyula és Bogdán Arthur részvényesekből álló bizottság konstata, hogy 59 részvényes által letett 1117 drb igazolvány 391 szavazatot képvisel; jegyezve van összesen 1950 részvény, melynek 10⁰/₁₀₀-a, 9750 forint, takarékpénztári könyvekben az elnök kezébe letételt. A közgyűlés általános lelkesedés mellett elnökké Potsa

József v. b. t. t. főispán választotta meg; jegyző lett dr. Bodor Tivadar. Megállapította a közgyűlés az alaptőkét 270 ezer koronában; ebből 1950 darab 100 korona nevértékű részvény jegyezve van, 750 db 100 korona nevértékű részvény pedig a Herepey-testvérek tulajdona, a szénsavgyártelepül szolgáló földbirtoknak és a teljesített előmunkálati költségek ellenértékéül. Majd felolvastattott az alapszabálytervezet, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Igazgatósági tagokul az alapítók által kinevezettek 3 évre: Potsa József v. b. t. t., Farbak István, Bogdán Arthur, Kovács Gyula, Herepey V. Árpád, Herepey V. Károly, Gyárfás Győző, dr. Nuritsán József, dr. Bodor Tivadar. Felügyelő bizottsági tagokká a közgyűlés megválasztotta egy évre: gr. Haller János, Maszák Hugó, dr. Székely György, dr. Antal Mihály részvényeseket. Az alakuló gyűlést az elnök lelkes záróbeszéddel rekesztette be s a szép számmal egybegyűlt részvényesek azon reménnyel oszoltak szét, hogy a jó kezdet megfelelő szép sikerekre is fog vezetni s az új székely vállalat évről-évre gyarapodni fog eredményekben.

Levelezés.

Cseresznyés Ödön balázsfalvi ev. ref. lelkész úrtól levelet kaptunk, melyben a balázsfalvi társalgó egyletnek febr. hó 13-án megtartott táncestélyéről irt tudósításunknak némely téves adatait igazítja helyre, a balázsfalvi vízvezeték ügyéről és a Balázsfalván építendő ref. templom érdekében eddig tett lépésekről emlékezik meg.

A lelkész urnak a két utóbbi ügyre vonatkozó észrevételeit a következőkben közöljük:

Balázsfalva, 1897. április 2.

Egy más számban arról adott hirt (t. i. a tudósító) a „Közérdek“ olvasóinak, hogy Balázsfalva város képviselő-testülete egy új vízvezeték építését határozta el s annak munkálatait már a kora tavasszal elkezdik. A tény pedig az, hogy a vízvezeték már a múlt őszön egészen bevezetett, csak egy kevés pótló javítás s a szabályszerű átadás van még hátra. A legutóbbi számban meg a ref. egyház templom-építési szándékáról ir, jelezve, hogy az az én indítványomra lett elhatározva s végül azon biztos tudomásának adva kifejezést, hogy az építést legközelebből megkezdjük. Bár nem tudom megérteni, hogy mi összefüggésben van hazafiaságom a templomépítés ügyével, be kell ismernem, hogy a tudósítás azon része, mely arról szól, hogy az indítványt én tettem, igaz; az a része azonban, mely azt állítja, hogy az építést legközelebből megkezdjük, — sajnos! — nem való s ismét csak a tudósító tájékoztatlanságát bizonyítja! Építeni fogunk, az bizonyos, ha Isten segít, s ha a jó indulatú szívek könyörülnek a mi véghetetlen szegénységünkön és egyházi hatóságaink részéről megnyerjük — a különben teljes jó akarattal kilátásba helyezett — támogatást; és építenünk kell, mert csekély számú magyarságunk egy jó részere nézve ez itt életkérdés; de az építés megkezdésétől, bizony, távol állunk még.

Cseresznyés Ödön.

Vegyes hírek.

— **Neorolog.** Nagy-Enyed város kebeles polgári karának egyik igen derék tagja, Besenyei Pál városi polgár, élete 85-ik évében

ben e hó 1-én tüdőlob következtében elhalt. Temetése e hó 2-án volt, melyen nagyon sokan részt vettek. Gyermekéin kívül nagy számú rokonság gyászolja. Nyugodjék békében.

— **A három testőr** előadásáról mult számunkban megjelent tudósítás egyik lenyegese része a tördelő hibájából kimaradt. E kimaradt részben tudósítók elismeréssel említi fel Váró Ferencz tanár urnak a darab szerepezése, betanítása körül kifejtett munkálkodását, Magyar Károly főorvos urnak, a műkedvelő társulat elnökének, az előadás sikere érdekében fáradságot nem ismerő odaadással végzett intézkedéseit. A tördelő ezen hibáját sietünk ez alkalommal e helyen a legkézségesebben helyre pótolni.

— **A nagyenyedi „Szegény tanulókat segélyező kör“** nepes választmányi ülést tartott márczius hó 27-én a leányiskola találkozó termében br. Bánffy Kázmirné ó nagysága elnöklété alatt. Miután az elnök üdvözölte a megjelenteket, az egyleti titkar szomoruan jelentette be, hogy az egylet egyik nemes szívu alapító tagja br. Kemény Simonné elhalt, mit a választmány megilletődéssel vett tudomásul; jegyzőkönyvileg részvétét fejezi ki a sors e hirtelen csapása fölött. Ezután az egyleti pénztáros terjesztette elő pénztári jelentését, melyből megtudtuk, hogy a takarékpénztárban elhelyezett tőkén kívül még 49 frt 69 kr pénztámaradvány mutatkozik. A jegyző indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a fillérestélyen résztvett közreműködőknek, Kovács Gyula polgármesternek a nagy terem, valamint Székelyhid János kereskedőnek a díszletek díjtalan átengedéséért; Dömök Erzsébet választmányi tag előterjesztésére a „Polgári leányiskolai kézimunka-alap“ tisztázására, valamint a pénztár-vizsgálóra bizottságok küldettek ki; végül a jegyzőkönyv hitelesítésére Dömök Erzsébet és Fogarasi Béláné választmányi tagok kérték fel.

— **Meghívó.** Az alsófehérvármegyei orvos-gyógyszerész egylet rendes évnegyedi szakülését f. hó 5-én hétfőn d. u. 3 órakor tartja meg az új városház nagy termében. Dr. Magyar Károly, elnök.

— **Választmányi ülés.** A nagyenyedi testgyakorló-egyesület e hó 2-án a kollégiumi tornateremben Lázár István elnöklété alatt választmányi ülést tartott, melynek tárgyai a következők voltak: 1. Tag-felvételek; tagokul ajánlottak: Török Bertalan, Papp János, Fogarasi Béla, Lingner György, Péterfi Albert, Gajzágó Béla, Schönberger Mór, Simalya Károly és Harmath Miklós, kiknek ajánlatát, tekintve, hogy az alapszabály még nincs jóváhagyva az alapszabály megerősítéséig folytatolagos aláírásnak tekintetik. Az egyesület továbbá a házszabályokat állapította meg, valamint a pénztár állapotáról terjesztette elő jelentését az egyleti pénztáros. Végül az értekezlet alkult ülés beszéd tárgyává tette egy nyári táncmulatság rendezését, melyet a szép siker érdekében is az idej szazon legelső mulatságaul tervez az ifju egyesület.

— **Magánvizsgák.** A nagyenyedi polgári leányiskolában a folyó tanévben a husvétáji magánvizsgák április hó 12-én fognak megtartatni.

— **Műkedvelői előadás.** A nagyenyedi iparos önképzőkör néhány agilis tagja kezdeményezésére elhatározta, hogy jövő május hó 2-án műkedvelői előadást rendez a városház nagytermében. Színiere kerül a „Czi-

gány“, melynek szereplői csak a napokban állapodnak meg a szerepeknek kiosztása és próbák megtartása iránt. Hisszük, hogy az iparkodó ifjuság a közönség várakozásának — úgy, mint csak a közelmúltban is — teljesen meg fog felelni.

— **Öngyilkosság.** Mint bennünket telefonon értesitene, az abrudbányai helyőrség egyik közlegénye a napokban szolgálati fegyverével agyonlötöte magát. Állítólag a kiképzéssel megbízott altisztek durva bánásmódja vitte az elkeseredett katonát az öngyilkosságba.

— **A nagyenyedi kaszinó** könyvtára e hó folyamán rendezés alá kerül. A könyvtáros ez uton is felkéri a kaszinó tisztelt tagjait, hogy a náluk levő könyveket mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Jövő hó elejétől a rendezett és gyarapított könyvjegyzék fog az olvasó közönség rendelkezésére állani.

— **A nyelvek száma.** Legújabb statisztikai adatok 335-re teszik a nyelvek számát a föld kerekén, de abba a számba nincsenek beleértve a különböző tájszólások, amelyeknek se szere, se száma. Az összes nyelvek 12 csoportba sorozhatók az illető népcsaládok szerint. A papuáknál 2 nyelv divatos, a höntöttoknál 4, a kaffereknél 25, néger nyelv 58 létezik. Ausztráliában 19 nyelven beszélnek, a malajok és polinéziak 36, a mongol népek 59-féle nyelven fejezik ki magukat, a sarkvidéken 8 nyelv ismeretes, Amerika őslakói közt 16, Észak-Afrikában 10, India őslakóinál szintén 10. Legtöbb nyelv ismeretes a középtengeri vagy árja nyelvcsaládban, összesen 88. De kétségtelen, hogy ha a többiek is úgy ismernék, mint ezt, akkor sokkal nagyobb volna az ismert nyelvek száma.

— **Mennyibe került a kínai-japán háboru?** Erre a kérdésre nemrégiben felelt meg a japáni államkincstár, a mikor is kiadta jelentésében, hogy a japáni államnak összesen 1076 millió frankjába került a háboru, vagyis jobban mondva — a kínaiak veresége. Ebből a horribilis összegből 129 millió frankot (55—58 millió forint) nemzeti aláírás útján kapott a hadügyminiszter. Az egész összegből 880 milliót a hadügyi, 196-ot a tengerészeti miniszterium költött el. Látnivaló tehát, hogy még az exotikus államokban is alaposan megfizetik a győzelem dicsőségét.

— **Csatornák szellőztetése utcza lámpákkal.** London városának van egy bizottsága, amely az utczai világítás kérdésével foglalkozik. Ennek legutóbb érdekes tervet nyújtottak be, amelynek kivitele által egyrészt az utczai gázlámpák fényereje növeltetnék, másrészt a földalatti csatornázási rendszer is tetemesen javulna. A tervező ugyanis a gáz égése által az utczai lámpákban előidézett légáramot arra akarja használni, hogy azt a csatornából kiömlő gázokkal állandóan táplálja. E végből minden ily lámpába egy vékony szelelőcsövet kellene a csatornából bevezetni, amely a csatorna gázait rendszeresen fölszívna és fölemésztene. Hogy történt-e e téren kísérlet és minő eredménnyel, arról még nincs tudósításunk s azt sem tudjuk, hogy a nagyvárosokban a gázvilágításnak villamossá leendő átalakítása után mi lesz ezzel a projekttel.

— **Kiabáló automaták.** Párisból írják, hogy ott legutóbb társaság alakult egy eredeti, ötletes találmány kiaknázására. Egy mérnök, aki hirdetési automatákat konstruált eddig, legújabbán egy eredeti [reklám-auto-

matát csinált. Egy nagy, ríktó szintű kocsin, viaszból formálva, sorban állanak a közélet ismert alakjai: írók, művészek, államférfiak és egy bennük elhelyezett fonográf segítségével telekiabálják az utcát ambiciózus kakao- és csokoládégyárosok neveivel, fogpasztákkal, szabócégekkel és hajnövesztő pomádékkal. Megtörténik, hogy Zola Emil valami cipővállalat címet fogja harsogni, Faure elnök pedig sima, diplomatiái hangon fog ajánlani némely olcsó bevásárlási forrásokat. Tovább menve azt is megjósolhatjuk, hogy újság-automaták fölöslegessé fogják teüni a nálunk „rikkanecoknak” nevezett camelot-hadat, úgy, hogy a szenzációs híreket valami utcasarki piros szekrényke fogja teleüvolteni az ember fület.

— **Méregkeverő ügyvéd.** Ocsmány büntényről adnak hírt a chillei lapok: Dr. József Figueira tekintélyes santjagói ügyvéd három évig folytatott szerelmi viszonyt egy husz éves, ritka szépségű német leánnyal, aki még gyermekkorában rokonaival vándorolt ki Chilebe. Figueira végre meguntta kedvesét, de mert másképp nem szabadulhatott, elhatározta, hogy elveszti a leányt és halálát azonfelül saját anyagi hasznára fordítja. Elegánsan berendezett kis háza vett kedvesének és örökösödési szerződést kötött vele, melyben a leány kijelentette, hogy halála esetére minden hagyatéka az ügyvédet illeti. Figueira erre 1895-ben 30.000 dollára biztosította a leány életét és a következő év nyarán panaszkodni kezdett barátainak, hogy kedvese nagyon beteg és úgy látszik, tudóvészbe esett. Több orvos tanácsát kérte, akik a leánynál, miután ez tényleg köhögött és a melle is fáj, kezdődő tudóvészt konstataáltak. Figueira erre patgánymérget szerzett és pokoli tervét végrehajtotta. Mult év november 6-án több barátjával a színházban volt, azután pedig a klubba ment, hol a fél éjszakát eltöltötte. A színház és a klublátogatás közben azonban kedvesénél vacsorált és ekkor nyilván mérget kevert a leány ételébe, kit másnap halva találtak. Az orvosi vizsgálat a tudóvészből eredő megfúlásban kereste a halál okát; a leányt eltemették és Figueira a biztosítási összeg kifizetését követelte. Az egyetlen ember, aki a méregkeverő ügyvédre gyanakodott, kocsisa volt, aki őt a kritikus estén kedvese lakására vitte. Ezt a kocsist Figueira valami csekélység miatt elbocsátotta és a kocsis boszúból följelentette. A holttestet kiásták és a boncolásnál megtalálták a mérge nyomain, mire letartóztatási rendeletet adtak ki a méregkeverő ügyvéd ellen, de az, mielőtt elfoghatták volna, megszökött Spanyolországba.

— **Befogott kutyák.** Bécsben sem ritka látvány a kutyafogat, Berlinben még gyakoribb, Brüsszelben pedig az összes kofák kutyákkal huzatják taligáikat. Most Franciaországban is meg akarják honosítani a szokást, hogy a kutyát munkára fogják. A Nord-departementban a tejes-emberek, mészárosok és pékek közt megindult a mozgalom; a lilleiek már átadták kérvényüket Vel-Durand prefektusnak, aki azonban a Grammont-törvényre és más szabványokra hivatkozva visszautasította a kérelmet. De azért Lille szociálista városi képviselője plakátokon hirdette, hogy a szájkosaras kutyákat be szabad fogni a taligákba. Az állatvédő egyesület tiltakozó mozgalmat indított.

— **Kutya-intelligencia.** Régi dolog, hogy vannak értelmes állatok, melyek minden betanítás nélkül is képesek valami, okos-

ságra. Legtöbb ilyen esetet a kutyakedvelők tapasztalnak. Egy Lord nevű kutyával, melynek a gazdája Klagenfurtban lakik, megtörtént, hogy a farkát valami sebesülés érte, mire gazdája az állatorvoshoz vitte. Az orvos pár nap múlva bekötözött farkkal küldte haza Lordot, megígérte gazdájának, hogy a paciense állapotát már javulófélben van. Másnap Lord farkáról leesett a sebkötés és ekkor megtörtént az a szinte hihetetlen dolog, hogy a kutya egészen magától újra elment a baromrovoshoz, heallított a „kórterembe” és konokul posztolt előbbi helyén mindaddig, míg az orvos meg nem vizsgálta és újra be nem kötözte. Az okos kutya még azután is többször magától vizitelt az orvosnál mindaddig, míg sebe teljesen begyógyult és a további kezelésnek többé szükségét nem érezte.

— **A tenger-hullámok megmérése**t nagy szorgalommal teljesítette az angol „Penguin” hajó, mely nemrég tért vissza a föld körül tett tudományos útjából. A mérések között kimutatásai szerint a legmagasabbra menő tengerhullámok az északi Atlanti-oczeánban 13, a Csendes-tengerben 9.8, a déli Atlanti-oczeánban 6.7, a Cap-Hornnál, Afrika déli csucsán 9.5, a Földközi-tengerben 4.4 méter magasak voltak. Általában legkisebbek a hullámok az északi tengerben, ahol a 4 méternél magasabb hullámok már ritkaságok.

— **Lakodalom — gépkocsi.** A párisiak egy idő óta „automobil-lázban” szenvednek. Egyre az önműködő gépkocsikról, motoros fiakkerekről cikkeznek, méltó boszuságára a fiakkerekes-lovaknak, amelyek kaján mosolylyal vetik meg a mellettük elrobogó konkurrens „vállalatokat.” Verseny már volt a kocsi közt, fölvonulásban, díszmenetben sem volt hiány, de lakodalom mindaddig még nem volt gépkocsi. A napokban robotott végig az első „géplázi” a Rue Royale-on méltó esődületet kelve a népség között. A menyasszony apja irányozgatta az első kocsi és pompásan ment minden. Lám, nálunk sokan volnának, akik megsiratnák a sallangos, keszkenős fiaker-paripákat, a cifra, ostort és a fehér cilinderes kocsist... Mivelhogy poétikusabb így a dolog, mint orrfacsaró szagu benzomotorok által hajtott barkákban!

— **Ave Maria.** Ily című zenemű jelent meg Valentin K. fia zeneműkereskedő kiadásában. Wajdits Alajos dr., pécsi orvos, Rézbányai József dr. szövegére szerezte ezt a magasztos, felemelő zenét, mely mindenben illik a vallásos költemény tartalmához. A szerzője mely zenei érzékéről és nagyobb alkotásokra is hivatott talentumáról tanuskodó zenemű szép kiállításban jelent meg s Valentin Károly fia zeneműkereskedésében Pécsen 2 koronáért kapható. A tiszta jövedelem a pécsi Szent Vince-egylet javára fordították. A mó Kálday Gyulának, az operaház igazgatójának van ajánlva.

Apróságok.

Lóvonaton.

Egy szép, fiatal asszony észreveszi, hogy erszénye eltűnt szoknyája zsebéből. A lóvonaton ülők közül valaki így szól hozzá:

— Semmi kétség, az a fiatal ember a tolvaj, aki az imént leszállt a kocsiról. Nem érzett nagysádot semmit?

— De igen... csak hogy azt hittem, hogy... hogy... tisztességes szándékai vannak.

Kifogás.

Az asszony meg volt elégedve az új szakácsnővel. Egyik este azonban, amint a konyhába lép, észreveszi, hogy egy katona rejtőzködik a szekrény mögött.

— Mi az Kati? Itt egy ember rejtőzködik.
— Nem tudom, hogyan történhetett... alighanem a régi szakácsnő felejtette itt.

Hallatlan.

A szomszéd: Ön el akar hurcolkodni?
A diák: Muszáj.

A szomszéd: Miért mondott fel önnek a háziasszony?

A diák: Mert a pénzeslevélhordók örökös jövése-menése nagyon rongálta a lépcsőt.

A féltékeny császárné.

Eugénia francia császárnéről beszélnek a következő érdekes kis történetet. A magentai ütközetet követő éjjelen sürgősen magához hívatta Mac Mahon feleségét. A tábornagy felesége loyális alattvalóhoz illő módon azonnal meg is jelent a császári palotában és az etikett legszigorubb szabályai szerint jelentette be magát Eugénia császárnénál. Ez azonban nem igen törődve az etikettel, kipirult arccal rohant le elébe a lépcsőn és a haragtól remegő hangon kiáltott feléje:

— Madame, egy asszony van Franciaországban, aki féltékeny önre, s az az asszony — én vagyok!

Ezen szavakkal egy táviratot nyújtott át az ámuló asszonynak, amelyet a császár küldött neki s amely csak a következő néhány szóból állott:

„Madame, Mac Mahon a hadsereget és a császárt megmentette.”

Az ok.

A feleség: Milyen borzasztó szokásod az, hogy folytonosan álmodban beszélsz!

A férj: De édesem, ez az egyetlen idő, amikor szóhoz hagyysz jutni.

Lefőzte.

— Fogadok, kisasszony, hogy ön egy szép napon nőül megy a legelső számárhoz, aki utjába kerül!

— Ilyen váratlan házassági ajánlatra igazán nem voltam elkészülve.

A vasúti pénztárnál.

— Hová?
— Soroksárra.
— Vissza is?
— Előbb csak oda.

A mai eselések.

— Nagysád nem tart újságot?
— Nem; a szobalányomtól szoktam kölcsön kérni.

Mindig hivatalnok.

Vén könyvtárnok a hivatalos óra után hazaindulóban hasztalan keresi az esernyőjét.

Keresi, keresi, aztán hirtelen fölcsapja a katalógust és gépiesen keresi — E betű alatt.

Apjára ütött.

A kis fiút kérdik:
— A két nagymama közül melyiket szeretted jobban?

— Az atyai nagyanyámat, felel a fiúcska habozás nélkül.

— Ugyan miért?
— Mert a másik a papa anyósa.

Albumba.

Egy férfi sem olyan ostoba, hogy ne tudna egy nőnek szerelmet vallani, és egy nő sem olyan okos, hogy el ne higgye.

— **Ókori szerelmes levelek.** Illatos, rózsaszínű vagy világoskék levélkék, amelyek szerelmes leánykák lelkének egy-egy darabját tartalmazzák gömbölyű, finom soraikban, nem voltak mindig oly bájosak, mint manapság. Volt idő, amikor még csak papirosra sem voltak írva, hanem, ha lehet hiúni egy német orientálistának, például Babilonba cserépre, tégladarabokra karczolták fel a szerelmes szívű ifjak, leányok a vágyaikat, vallomásaikat. Találtak is egynehány ilyen cserépre karczolt billet doux és mintha valami tde illat, az ókorból megmaradt édes melegség csapta volna meg láttukra a pápaszemes arkeológusokat. Humorizálni szerető urak kedvéért megemlítjük, hogy ha egy babiloni bakfís „örök haragot” mondott ki az imádójára és visszaadta a leveleit, ha nagyon el volt keseredve, bizonyára alapos kísértésnek volt kitéve, hogy vajjon ne termesse-e fejbe a hűtlen imádót a leveleivel?

— **Értékes és szép ajándék** az, amit a „Magyar Ujság”, ez a nagy gonddal és mindig élénken szerkesztett fővárosi lap nyújt az előfizetőinek; olyan ajándék, aminőt egyetlenegy ujság se nyújt olvasóinak. Mert a „Magyar Ujság” előfizetői, a mellett, hogy egy érdekes és mindig jól értesült napilapot kapnak igen olcsón (amennyiben a Magyar Ujság” jóval olcsóbb a többi fővárosi napilapnál), még külön egy rendkívül kedvezményben is részesülnek. E lap előfizetői ugyanis teljesen ingyen kapják meg a „Magyar Ujság” könyvtárának kiadványait, ha vonkiint egy igen diszes kiállítás regénykötetét, úgy, hogy a „Magyar Ujság” előfizetői egy év alatt egész kis könyvtárra tesznek szert ingyen. Ebben a kedvezményben azok is részesülnek, akik csak egy hónapra fizetnek elő. Míg a többi fővárosi napilap ára egy évre 14 frt s egy hóra 1 frt 20 kr, addig a „Magyar Ujság” előfizetési ára egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt, egy hónapra 1 frt. Pedig a „Magyar Ujság” minden tekintetben bátran kiállja a versenyt minden más lappal. Szerkesztőségének tagjai közt sok országos nevű, elsőrangú író van. Az előfizetési összegek a lap kiadóhivatalába: Budapest IV. ker. Vármegyeház-utca 15. szám küldendők.

— **Egy mezőgazdasági szaklap ingyen!** Mezőgazdáinkra nevezé hasznos tudnivaló, hogy nem kell külön gazdasági lapot járattatni, ha a „Magyar Ujság”-ra fizetnek elő. Ez a kitűnő fővárosi lap ugyanis — mint értesülünk — legközelebb külön mezőgazdasági mellékletet indít meg, melyet előfizetői teljesen díjtalanul kapnak meg.

— **Egy bevált ujság.** Vagy nyolcz hónappal ezelőtt, bizonyosan emlékezik rá a magyar közönség, tizennyolcz budapesti ujságíró megalapította a „Budapesti Napló”-t. Írók és poéták, akik köztudomás szerint mindig problémákon törtek a fejüket, közös új problémát állítottak maguknak: miképpen kell megteremteni az „önkezelési” ujságírókat, miképpen kell felszabadítani a sajtót a tőke járma alól, miképpen lehet független lapot teremteni, megteremteni az „ujságírók lapját”? A dió kemény volt és nehéz a munka; egyrészt a körülmények kenyszere, másrészt egy nagy eszme vitte rá a tizennyolczak csoportját, hogy szakítva a zsornlisztikai munkafelosztásnak hagyományával, magukra vállalják ök tizennyolczan az ujságíráson kívül még az ujságalapításnak és az ujság-kiadásnak gondjait is.

Azonban ép az „önkezelési” ujságíró, aki független minden kiadótól és mentesen minden méltatlan járomtól, igaz kedve szerint beszélhet, a maga felelősségére és közönség tetszésére úgy kezelvén önmagát, hogy bizalmat költsen és kedveltséget. Nos, ez a probléma, mint a „Budapesti Napló”-nak országszerte elterjedt komoly formájú, tekintélyes, érdekes, ötletes, gazdag, eleven számaiból látjuk, fényes sikerrel oldódott meg. A tizennyolczak pompásan kezelik önmagukat és világos bizonyosságát adják annak, hogy kevés emberből kitűnően lehet megszervezni egy republikát. Ezt a szervezeti kitűnőséget aztán a „Budapesti Napló”-nak minden száma is csodálatos frissességgel demonstrálja. A „Budapesti Napló” pompás organizmusa el nem fárad, szelleme ki nem merül, logikája meg nem gyöngül. Szeme is nagyszerű a „Budapesti Napló”-nak, meglát mindent, aztán hogy tudja elbeszélui, a mit látott! Az egész szervezetnek architektúrája azt bizonyítja, hogy kedvvel rakosgatja itt minden ember az ujság porczikáit össze. Az ujságírók lapja embereinek persze nem is nagyon kínos munka ez. Oly sok és sokoldalú talentum került ebben a lelkes társaságban össze, hogy egy legelőkelőbb stílusú ujságnak napról-napra való megisméltése csak természetes folyamat, ha ilyen elmés és kipróbált pennák fáradsnak ebben. A „Budapesti Napló” minden egyes száma egy-egy zsurnalisztikai siker. Az olvasónak valóságos öröm. A „Budapesti Napló”, amelynek politikája független, szabadelvű és rendíthetetlen; a „Budapesti Napló”, amelynek tárczarésze, hír-rovata és kritikája a magyar sajtóban kivánatos színvonal mértéke lehetne; az ujság, melynek főszerkesztője Vészi József, felelős szerkesztője Braun Sándor, melynek politikáját a szerkesztők mellett Beksics Gusztáv, Balogh Pál, a szabadelvű magyar ujságírásnak e fényes tollu, nagy tanultságu és erős logikájú triász vezet, amelynek tárczarovatát pedig Ábrányi Emil (Robin), Gergely István, Lyka Károly, Márkus József, Papp Daniel (Monachus), Pekár Gyula, Thury Zoltán, Tömörkény István, Feszli Géza, Szánthó Kálmán, Munkácsy Kálmán stb. élénkítik; az ujság, amelynek országgyűlési rovatát, hírvovatát, művészeti rovatát, különféleit, katonai cikkeket, riportjait stb. a legkipróbáltabb, legtanultabb és legizlésebb magyar zsurnalisztikát szerkesztik és írják, igen természetes, hogy rövid pár hónap alatt elterjedt és népszerűvé vált. Az önkezelési rendszer bevált a zsurnalisztikában és a „Budapesti Napló”, amely zaját specialitása szerint mindennap hasábkon át bizalmasan is beszélget a közönségével (A „Szerkesztői üzenetekben”), nélkülözhetetlen társasága lett az olvasóinak. Már csak egy új probléma marad az önkezelésnek e megoldott problémája után: mit adtak ezek a tizennyolczan a közönségüknek? Aki gourmand a szellemi élvezetekben, az megtudhatja azt a titkot, ha előfizet a „Budapesti Naplóra”. Ez az ujság éppen annak való, aki már unja a szürkét, sablont, a banalist.

— **A t. hölgyközönségnek.** Kik olcsó és izléses selyem, gyapju és nyári mosó-kelmét akarnak vásárolni, kerjék **Weiner Mátyás** (Budapest, Andrassy-ut 3.) legnagyobb divatruházának legújabb tavaszi mintagyűjteményét, melyet **ingyen és bérmentve** küldenek meg. **Fontos!** Megirandó, hogy mily minőségű és körülbelül mily áru szövet- vagy selyem-minta küldessék.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági munkabérek Magyarországon 1895-ben.

II.

Érdekes a megjegyzésre, hogy a részesek legtöbbje élelmezés és italhoz köti az aratást s ilyenkor 1—3-ad részzel kisebb is a járuléka; legtöbbnyire a 13—14-ik részért dolgoznak az élelmezésre járó részes aratók, míg az élelmezés nélküliek a 10—11-ik, ritkább esetben a 9. vagy a 12-ik részért dolgoznak. Az is érdekes jelenség, hogy pl. a kisbirtokosok egyik rétege, a jobb módu paraszt (de a közép parasztbirtokos osztály is), több-több vidéken 1—2 részzel jobban honorálja az arató munkáját, mint a nagyobb birtokos, az uradalom. Gyakran előfordul ugyanis az, hogy a kisebb birtokos buzáját a 10—11-ik részért adta át az aratónak, a nagyobb birtokos azonban ugyanazon vidéken a 12—13-ik részért arattatta le termését, ugyanolyan feltételekkel (konvenziókkal), mint aminővel arattatta a kisbirtokos. Ilyen esetekben mindenesetre kérdés tárgyat képezheti az, hogy mennyivel volt jobb az uradalom gabonája, mint a kisbirtokosé, s aránylag mennyivel fizetett jobban az uradalom kévéje, mint a kisbirtokosé? Avagy talán csak az hathatott serkentőleg arra a munkásra, aki inkább az uradalmi részt akceptálta, hogy az a munka tovább tart, mint esetleg a parasztmunka és ekkor több keresete is lesz, mint a parasztmunkánál, habár részre nézve aránylag kevesebbet is kapott az uradalomban? Avagy talán nem volt más munkája, akarva nem akarva azt a munkát kellett elfogadnia, amely reá nézve éppen még kínálta magát? Ez egy rendkívül fontos kérdés, amelyet földeríteni igazán czélszerű és hasznos is lenne.

A kukorica művelését régebben nagyobbára felében eszközölték; még ma is vannak olyan szerencsés földművelők, akik felibe végeztethetik a kukorica összes munkáját. A feles rész azonban mind sürűbben átmegy a harmados részre, sőt itt-ott már csak negyedére kapnak a kiszáradt földet a kukorica-művelésre. A kukorica-földeknek, kivált az Alföldön, nagyon is divatban van még a robot, amely vagy kézi, vagy igás erő nyújtásból áll a részesek részéről. Itt-ott előfordul, hogy ez utóbbiakat pénzért váltják meg a részesek.

A készpénzért teljesített szakmáymunkálatok közül első sorban említendő az aratás; így pl. egy kat. hold buzatáblának a learatása többnyire 4—8 frtba került, minden mellékjáruléknélkül, a kukoriczatörés 4—6—7 frtba, a czukorrépa minden munkája pedig 25—50 frtba, a takarmányrépéé átlagban 16—30 frtba, a szerint, hol, mely vidéken folyt a munka, változott a kialakított bér. Takarmányfű kaszálását 1—4 frt-ért, szőlő befedését vagy kinyitását 3—8 frt-ért, egyszeri megkapalását 2—6 frt-ért, kötözését 3—4 frt-ért, metszését és karózását 3—5 frt-ért, favágását ölenkiint 1—1.50 frt-ért teljesítették.

A munkabér-statisztika kimutatja pl. azt is, hogy a hajdu vagy felügyelő béres gazdának az évi fizetése a Duna jobb partján 320—400 frt között ingadozik, míg a kocsis, béres, gulyás és tehenses fix fizetése 200 frt körül mozog. A Duna, Tisza közén egy egész telek megművelésének költsége, a szántás, vetés, learatás és behordást is beleértve, de vetőmag és trágyázás nélkül, 240 frtba kerül. Itt e vidéken egy gazdasági cseléd (béres) fizetése, a természetben nyuj-

tott jára
180—200
sok, rende
értve, nyá
szel 15—
rintot ke
átlagban
a havim
185—180
gén már
merre t
és más a
munkabé
fizetik n
a napszá
Erre vor
a követk
adatokat
189

I. Dun
Árva
Bars
Eszterg
Hont
Liptó
Nógrád
Nyitra
Pozsony
Trencs
Turóc
Zólyom

II. D
Barany
Fejér
Győr
Komár
Moson
Somog
Sopron
Tolna
Vas
Veszpr
Zala

III.
Bács-
Csong
Heves
Jász-
vár
Pest-
vár

IV.
Abau
Bere
Bors
Göm
me
Sáro
Szep
Ung
Zem

V.
Bék
Bih
Haj
Már
Sza
Sza
Szil
Ug

tott járandóságok pénzértékét számítva, 180—200 frtnak felel meg. S havi summások, rendes munkások, a konvencziót is beleértve, nyáron 20—26 frtot, tavasszal és őszszel 15—16 frtot, a teli hónapokban 12 forintot keresnek. Így tehát az évi kereset átlagban 200—210 frt. A Tisza jobb partján a havi munkások évi keresete már csak 185—180 frt, ellenben a Tisza-Maros szögén már ismét 200—220 frt. Tehát bármerre tekintünk, mindenütt más a szokás és más a fix fizetés is. Kiténik különben a munkabér-statisztika alapján az is, hogy hol fizetik ma még legjobban a munkát, illetve a napszámokat. Kivált aratás idején. — Erre vonatkozólag fontosnak tartjuk közölni a következő főbb és teljesen tájékoztató adatokat:

1895-ben:	férfi	női	évi átlag		
			férfiakra	nőkre	
napszámber ellátás nélkül					
krajczárokbán					
I. Duna bal partja.					
nyári	őszi	nyári	őszi		
Arva vármegye	77	64	48	38	66
Bars	90	60	55	42	63
Esztergom	77	63	55	50	60
Hont	88	68	55	42	65
Liptó	86	74	38	36	70
Nógrád	92	66	56	40	65
Nyitra	75	60	50	42	57
Pozsony	85	60	58	46	59
Trencsén	70	60	44	37	56
Turóc	93	55	50	28	59
Zólyom	80	60	35	30	62
Közép átlag	83	62	50	39	62

II. Duna jobb partja.					
Baranya vármegye	85	60	60	45	60
Fejér	95	66	66	50	65
Győr	106	72	70	48	70
Komárom	82	67	56	45	60.5
Moson	79	69	50	47	61
Somogy	89	62	60	46	61
Sopron	84	67	60	47	65
Tolna	81	53	52	34	56
Vas	88	59	53	42	62
Veszprém	86	72	55	40	65
Zala	88	63	60	45	63
Közép átlag	87	64	58	45	62

III. Duna-Tisza köze.					
Bács-Bodrogh vm.	105	78	67	53	75
Csongrád	125	74	90	99	77
Heves	100	63	63	48	65
Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye	105	62	67	47	67
Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye	96	64	65	47	67
Közép átlag	102	67	67	48	69

IV. Tisza jobb partja.					
Abauj-Torna vármegye	72	56	47	37	53
Bereg	64	49	43	36	49
Borsod	77	55	49	38	57
Gömör és Kishont vármegye	88	80	51	37	68
Sáros vármegye	80	54	40	32	55
Szepes	98	75	48	41	76
Ung	85	73	54	47	63
Zemplén	85	58	47	38	62
Közép átlag	82	61	47	38	61

V. Tisza bal partja.					
Békés vármegye	110	70	68	48	70
Bihar	97	65	62	46	64
Hajdu	104	68	66	46	69
Máramaros vármegye	76	63	50	46	61
Szabolcs	80	58	50	40	58
Szatmár	80	59	58	42	56
Szilágy	78	55	55	41	56
Ugocsa	74	56	49	40	52
Közép átlag	89	62	58	44	61

1895-ben:	férfi	női	évi átlag	férfiakra	nőkre
napszámber ellátás nélkül					
krajczárokbán					
VI. Tisza-Maros szöge.					
Arad vármegye	78	55	59	42	56
Csanád	144	110	80	65	89
Krassó-Szörény	88	69	66	52	67
Temes	110	73	73	53	72
Torontál	115	76	73	48	75
Közép átlag	103	72	69	50	70

VII. Erdélyi vármegyék.					
Alsó-Fehér vármegye	70	55	54	45	55
Beszterce-Naszód vármegye	80	62	55	48	66
Brassó vármegye	108	89	61	53	86
Csik	92	72	60	45	75
Fogarás	74	58	49	42	59
Háromszék	82	71	60	54	80
Hunyad	81	60	63	48	60
Kis-Küküllő	62	48	47	37	50
Kolozs	73	50	55	39	51
Maros-Torda	68	54	54	43	53
Nagy-Küküllő vmegye	68	55	50	42	52
Szeben	85	70	66	53	56
Szolnok-Doboka	65	51	49	41	51
Torda-Aranyos	80	63	60	58	63
Udvarhely	65	50	50	41	50
Közép átlag	77	61	55	45	61
Országos főátlag	88	63	58	44	63

Öt év alatt a munkabérek férfiak és nőknek egyaránt 14%-kal emelkedtek; gyermekeknek 7½ százalékkal; ha azonban a munka általánosságát, illetve folytonosságát vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy a kézi munka már-már a mezőgazdaságban nem oly jövedelmező, mint pár évtized előtt volt. A munkás napszámberére tehát az emelkedés dacára kisebb keresetet nyújt ma, mint régebben, mielőtt a gépek elterjedtek volna. A gépek a munkások keresetét legalább is 30—40%-kal csökkentette, de redukálták a keresetet azok a munkások is, akik még pár év előtt is (a nyolczvanas években) mint kúsgazdák szerepeltek, a tüzhelyük körül előforduló munkán kívül jóformán nem ismertek más munkát. A napszámber munkáját tehát kétféle irányban is szorítja a munka versenye; ezt pedig a gépek terjedése és a kis parasztbirtokosok súlyosabb helyzete hozta létre. Ez utóbbiak, a kis-parasztbirtokosok (akiknek birtokuk az örökösödés által is fogy, törpe birtokká válik), saját földjükből megélni nem bírnak, tehát munkába is eljárnak és ezzel természetesen a teljesen birtoktalan munkások helyzetét még súlyosbítják. Ez az a tér, ahol segitenünk kellene; ezen segíteni csakis munkaadásal, illetve munka- és munkás-közvetítéssel lehet.

C s a r n o k.

A Laczházy-kastély.

— Irta: Molnár Gyula. —

ELSŐ RÉSZ.

I.

(Folytatás.)

A napok egyébiránt a lehető legkellemesebben teltek el. Sarolta anyjával együtt tevékeny részt vett a környékbeli munkálat rendezett mulatságokon.

Arthur herceg, úgy látszik, teljes megalapodásra jutott elhatározását illetőleg. Sarolta neki mód felett tetszett s így mi sem gátolhatta őt meg abban, hogy érzelmeinek a leánya előtt is kifejezést adjon.

A sétalovaglások, kikocsikázások, aztán a Laczházy-kastély nagytermében tartott kon-

certek és műkedvelői előadások, a lawn-tennis-játék elég alkalmat szolgáltatottak a fiatal dragonyos főhadnagynak, hogy Saroltával mentől többet foglalkozzék, mi a gondos anya figyelmét nem is kerülte ki, de Laczházy grófné ennek végtelenül örült, mert jobb férjet álmában sem kívánhatott leányának az ifju hercegnél.

A gondos anya rajta volt, hogy a tervezett viszony mielőbb létre jöjjön, azonban ez mindig késétt kissé . . .

Miért?! . . .

Sarolta kedvelte Arthur herceget tagadhatlanul, de nem szerette. Hiuságának, mely benne épp úgy megvolt, mint sok társnőjében, hízeltgett a fiatal herceg udvariassága, hódoló tisztelete és a mód, mellyel őt a többiek felett kitünteti.

Azonban, bármily kedves, bármily szellemes volt is a főhadnagy, a leánya, ki idáig úgy el tudta szívébe zárni azokat a naiv, bohókás érzelmeket, melyek évekkel előbb fakadtak fel szívében, noha azokat egy szóval, egy tekintettel el nem árulta, titokban, loppal, úgy, hogy senki észre ne vehesse, szabad folyást engedett érzelmeinek és szerelme könnyeket fakasztott szeméből, mikor egy arczképet véve elő, reá nézett annak deli szép alakjára, kit három év óta nem látott és ki idegen országban bolyongva talán feledést keresett ama érzelem ellen, mely bensejét a láz égő erejével kinozta s melynek az özvegy grófné életében egy sem lehetett eredménye: ketős egyesülésük.

Sarolta ünnepelt szépség gyanánt körül lévő rajongva, pillanatnyi feledést talált a főúri társaság mozgalmas mulatozásaiban, de szíve, melyet egyszer megérintett az igaz szerelem lángja, nem tudott az édes mult hatása alól felszabadulni.

Édes anyja egy ízben komoly diskurzust folytatott a leánykával, kinek egy idő óta — mióta semmi hírt sem hallott Lőrincz felől — akarata sem volt, mindent anyja parancsaira tett meg.

Mosolyt erőltetett magára akkor, mikor szíve bánattal volt tele, tele tudóval kacagott akkor, mikor lelkében a fájdalom hurja rezgett meg.

Az özvegy grófné ilyen beszélgetett leányával:

— Tudod, hogy szeretlek téged, Sarolta gyermekem, s ebből kifolyólag nincs semmi olyan, mit meg ne tennék azért, hogy boldognak lássalak . . . Immár elérted azt a kort, amelyben a leányok férjhez szoktak menni . . . Nézz körül és látni fogod, hogy rajonganak érted az ifjak . . . Nekem egy közülök nagyon tetszik, mert előkelő, nemes és szeret téged kimondhatatlanul, anyjától tudom, kivel közös vágyunk az, hogy ketőtököt a boldogság karjai közt lássunk . . . Légy figyelmes a fiatal herceg udvarlásával szemben . . .

Sarolta pillanatig szólanul hallgatta anyját, aztán röviden csak ennyit szólt:

— A herceg derék ember, tagadhatlan, de nem szeretem! . . .

— Ugyan! — szakította félbe az anyja — ez nem ok arra, hogy el ne fogadd udvarlását . . . Majd meg fogod szeretni később . . . hisz a szerelem, az csak üres érzés, melyről a poéták dalolnak, de az életben nincs meg . . . a házasság a kölcsönös tisztelet és becsülésen alapszik . . .

— Igaza van, anyám! — sóhajtott fel Sarolta, jól tudván, hogy anyjával lehetetlen e tárgy felett vitatkozni.

Pedig az özvegy grófné is egykor érezte a szerelem üdvözítő hatását, de hiába, a mult, az már messze van és a mamák manapság erről meg szeretnek feledkezni és inkább a jövőt tartják szem előtt, mely egy leányka élete folyását biztosíthatja.

— Látom, hogy jó és szófogadó gyermek vagy! . . . Ugy is kell, gyermekem! — szölt a grófné és homlokán csókolta a gyermekét, ki alig tudta visszafojtani zokogását, mely torkát fojtogatta. — Hiszen csak a te boldogságodat akarom!

Akarom! hisz a mamák mindig csak gyermekeik boldogságát akarják és nem rettennek vissza oly viszony létrehozásától sem, hol a szív csak igen alárendelt szerepet játszik és csak is az ész dominál.

Sarolta ez idő óta kerülte a fiatal herceget, de az oly szívosan vette körül őt udvarlásával, hogy attól szabadulni sem tudott. Egész női ügyességére volt szüksége, hogy a fiatal herceg kitörni készülő vallomását elfojthassa.

Egy ízben kirándulást terveztek az egyik közeli tölgyerdőben. Szép, verőfényes nap kedvezett a kirándulásnak. A társaság egész vidám hangulatban kelt fel kora reggel és érdekes sétalovaglás mellett haladtak ki a novari erdősegekhez, hol egy előre kiszemelt szép pázsitos helyen, csobogó forrásvíz partján voltak a napot eltöltendők.

A herceg szótalanul lovagolt a Sarolta paripája mellett s míg a többiek — köztük a Tarjossy bárónesek — egész vidáman élveztek a regg kellemetes illattal teli leget, addig Sarolta bizonytalan előérzet hatása alatt fázott, didergett, maga sem tudta, miért.

(Folytatása következik.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Fogorvos

Perl József

American Dentist

Dr. of Dental Surgery

Amerikában kiképzett

plombeur

Nagy-Enyeden marad e hó 6-áig és rendel

a Két hattyu szállodában.

1070 2-1

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Tisztára kitakarított, csiraképes

vörös heremag

vetésre kapható:

Deutsch Adolf mag- és terménykereskedőnél Gyulafehérvárt.

1074. 2-4

Alsófehér vármegyében Zalathnán, a gyulafehérvár—zalathnai vasut végállomása közelében, főut mentén, egy. **szini előadásokra és bálókra alkalmas diszes nagy teremmel, több kisebb melléktermekkel, pinczékkel, melléképületekkel** ellátott

vendéglői helyiség,

nyári multságokra alkalmas **szép nagy kerttel, tekepályával** felszerelve,

szabad kézből örök áron eladó.

Értekezhetni:

Kolozsváry Nándor

tulajdonossal

Zalathnán.

1071 3-3

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztricsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

Roman és Portland cementet

küldtünk. A beocsini cement legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legolcsóbban szállít bármekkora mennyiséget.

Tisztelettel

BEOCSINI CZEMENT UNIÓ.

Nagyenyedi bizományosunk **Bisztricsány Lajos** ur **1 frton felüli vetemény- és virágmagvak rendelésénél 5%-ot visszafizet** a rendelőnek. A magvak jóságáról és frissességéről jót állunk.

Mauthner Ödön.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénzt teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdiniát és orosz halakat** jutányosan ajánlok.

Legjobb **Vermorell permetező** és külön részek is lesznek raktáromon, valamint legjobb, legerősebb **kékkő** legjutányosabban nálam szerezhető be.

Teljes tisztelettel

Bisztricsány Lajos.

1028 7-52

Friss székely túró és csirke mindig kapható.

Ház-eladás!

A Szentkirály-utcában levő 47. számú

házas telek

szabad kézből eladó, esetleg bérbeadó.

Értekezni lehet **Vass Eszter** urhölgy **balázsfalvi lakosnál.**

1076. 2-3.

Olcsó cseh ágytoil!

5 kl. uj, jó, fosztott, pormentes — — 4 frt 80 kr.
5 „ jobb minőségű — 6 „ — „
5 „ hófehér puha fosztott pehely 9, 12, 15 „ — „
5 „ fél pehely 6, 7, 20, 9 „ — „
5 „ hófehér puha fosztatlan pehely 12—15 frt.
Pehely 1.80, 2.40, 3.—, 3 frt 30 kr
1/2 kilónként.
Kitűnő paplanok 2 frt 30 krtól feljebb.
A szállítás bérmentesen, utánvét mellett történik.

Feleszerelés és visszavétel nincs kizárva, ha a postadíj megtérítettik.
Megrendeléseknél kérem jól megfigyelni a címet.
Benedikt Sachsel, Klattau, 409. Böhmen.

942 18-20